
Revisionsrapport

Granskning av delårsrapport 2013

Bollnäs kommun

Malin Liljeblad
Micaela Hedin

Oktober 2013

Innehållsförteckning

1	Sammanfattande bedömning	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	3
2.3	Revisionskriterier	3
2.4	Metod	4
3	Granskningsresultat	5
3.1	Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed	5
3.2	Resultatanalys	5
3.3	God ekonomisk hushållning	7
3.3.1	Finansiella mål	7
3.3.2	Mål för verksamheten	8
3.4	Nämndernas budgetuppföljning och prognos	8

1 Sammanfattande bedömning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens delårsrapport för perioden 2013-01-01 – 2013-08-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2013.

Syftet med den översiktliga granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige fastställt. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Resultatet för perioden uppgår till -32,6 mnkr vilket är 61,3 mnkr sämre i jämförelse med samma period föregående år. Prognosen för helåret pekar på ett negativt resultat, - 26,4 mnkr inklusive jämförelsestörande poster om totalt 20,2 mnkr. Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till -17,4 mnkr enligt prognosen. På samma sätt som vid den föregående räntejusteringen av RIPS räntan gör SKL bedömningen att den kostnadsmässiga engångseffekten bör vara möjlig att tolka som ett synnerligt skäl som kan exkluderas i en balanskravsavstämning. Underskottet ska i enlighet med KL kap 8 §5 återställas inom tre år och fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur återställandet skall ske.

Prognosen visar på underskott inom alla verksamheter utom två där man bedömer att verksamheten hålls inom beslutade budgetramar. Totalt visar prognosen på en avvikelse mot budget om -48,7 mnkr. Det är enligt vår bedömning mycket viktigt att det långsiktiga arbetet med att anpassa verksamheterna till de ekonomiska ramarna fortsätter inom nämndernas verksamheter. Ett enstaka år med negativt resultat kan man klara men i ett längre perspektiv måste budgeten hållas för att de finansiella målen ska nås.

Utifrån vår översiktliga granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi bedömer att delårsrapporten i huvudsak är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed. Dock saknas redogörelse för hur återställandet av underskottet ska ske. Vi har även i vår granskning av leverantörsfakturer kring månadsskiftet noterat felperiodiseringar om 1,2 mkr.
- Vi bedömer, med ledning av resultat och prognos i delårsrapporten att kommunen inte kommer att nå de finansiella målen beträffande resultat och självfinansiering.
- Åtterrapporeringen av verksamheten i styrkortet behöver förstärkas då flera av målen ej mäts för rapportperioden.

- Från och med 2012 ska RKR 20 Redovisning av finansiella tillgångar tillämpas vilket innebär en omklassificering av pensionsfonden från anläggningstillgång till omsättningstillgång. Bollnäs kommun följer inte denna rekommendation utan redovisar fortfarande sin pensionsfond som en finansiell anläggningstillgång. Någon upplysning om avsteget lämnas inte i rapporten.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Kommuner är enligt den kommunala redovisningslagen (KRL), skyldiga att minst en gång om året upprätta en särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från årets början.

KL 9 kap 9 a §

Revisorerna skall bedöma om resultatet i delårsrapporten som enligt 8 kap. 20 a § skall behandlas av fullmäktige och årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Revisorernas bedömning av delårsrapporten ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av fullmäktiges mål för ekonomi och verksamhet.

2.2 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om delårsrapporten ger svar på följande revisionsfrågor.

- Har delårsrapporten upprättats enligt lagens krav och god redovisningssed?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda finansiella målen, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?
- Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för verksamheten, d.v.s. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Granskningen har utförts enligt god revisionsmed. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om delårsrapporten i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i delårsrapporten. Då vår granskning därför inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda felaktigheter kan förekomma.

2.3 Revisionskriterier

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av delårsrapporten som enligt 8 kap 20 a § KL ska behandlas av kommunfullmäktige.

Granskningen av delårsrapporten innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen och lag om kommunal redovisning
- God redovisningssed
- Fullmäktigebeslut avseende god ekonomisk hushållning

2.4 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av relevanta dokument
- Granskning av specifikationer och underlag till väsentliga balansposter i den omfattning som krävs för att i allt väsentligt säkerställa ett rättvisande resultat
- Översiktlig analys av resultaträkning samt resultatprognos för året
- Översiktlig analys av verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige fastställda målen

Granskningen är inte lika omfattande som granskningen av årsredovisningen utan mer översiktlig. Granskningen är dessutom mer inriktad på analytisk granskning än på substansgranskning.

Rapporten är faktagranskad av personal på ekonomikontoret.

3 Granskningsresultat

3.1 Rättvisande räkenskaper och god redovisningssed

Den upprättade delårsrapporten omfattar perioden januari – augusti vilket är i överensstämmelse med KRL där det sägs att delårsrapporten ska omfatta minst sex och högst åtta månader. Resultatet för perioden uppgår till -32,6 mnkr vilket är 61,3 mnkr sämre i jämförelse med samma period föregående år.

Delårsrapporten består av förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning och kassaflödesanalys. I delårsrapporten finns även en resultatsammanställning med utfall, budget och prognos avseende kommunkoncernen. Någon sammanställd redovisning upprättas inte i delårsrapporten.

Bedömning

Kommunen följer inte RKR:s rekommendation nr 20 gällande finansiella tillgångar där det anges att en pensionsfond ska klassificeras som omsättningstillgång från och med 2012. Avsteget från god sed ska särskilt upplysas i rapporten.

Vi har granskat ett urval poster bl.a. periodiseringar som är gjorda i samband med delårsrapporten. Vid granskning av leverantörsfakturer kring månadsskiftet har ett par fakturer som kostnadsförts på fel period noterats. Fakturorna har kommit in efter brytdatum och har därför felaktigt belastat september med 1,2 mkr. I övrigt bedömer vi att väsentliga poster har periodiserats korrekt.

I vår översiktliga granskning har det inte framkommit några omständigheter som tyder på att kommunens delårsrapport inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed i övrigt.

3.2 Resultatanalys

Prognosen för helåret pekar på ett negativt resultat, - 26,4 mnkr, vilket är 32,5 mnkr sämre än budgeterat. Avvikelsen beror främst på:

- Verksamhetens nettokostnad avviker med -60 mnkr mot budget
- Skatteintäkter och statsbidrag förväntas bli 7,4 mnkr högre än budgeterat
- Jämförelsestörande poster avseende återbetalning av AFA premier 29,3 mnkr och sänkt RIPS ränta -9,1 mnkr.

I nedanstående tabell redovisas utfallet för de första åtta månaderna 2013, prognos för utfallet för året samt avvikelsen mot budget.

	<i>Utfall delår 2012</i>	<i>Utfall delår 2013</i>	<i>Prognos 2013</i>	<i>Avv. mot budget</i>
Resultaträkning mnkr				
Verksamhetens intäkter	275,1	258,4	981,2	577,6
Verksamhetens kostnader	-1046,8	-1108,1	-2266,1	- 637,7
Avskrivningar	-36,5	-37,4	-54,3	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-808,2	-887,1	-1339,2	-60,1
Skatteintäkter	600,6	618,7	930,9	11,9
Generella statsbidrag	231,2	239,7	355,5	-4,5
Finansiella intäkter	6,6	6,1	12,0	0,0
Finansiella kostnader	-1,5	-0,9	-5,8	0,0
Jämförelsestörande intäkter			29,3	29,3
Jämförelsestörande kostnader		-9,1	-9,1	-9,1
Årets resultat	28,7	-32,6	-26,4	-32,5

Kommunens resultat per 31 augusti 2013 visar på ett underskott om 32,6 mnkr. Årsprognosen visar på ett underskott om 26,4 mnkr inklusive jämförelsestörande poster om totalt 20,2 mnkr. I september 2013 togs beslutet att AFA premier avseende 2005-2006 ska återbetalas under 2013. Då beslutet inte var taget vid tiden för delårsbokslutet är intäkten inte hanterad i bokslutet. Den kommande återbetalningen uppskattas av ekonomikontoret till 29,3 mnkr vilken är beaktad i prognosen.

Resultatet enligt avstämningen mot balanskravet uppgår till -17,4 mnkr enligt prognosen. På samma sätt som vid den föregående räntejusteringen av RIPS räntan gör SKL bedömningen att den kostnadsmässiga engångseffekten bör vara möjlig att tolka som ett synnerligt skäl som kan exkluderas i en balanskravsavstämning. Underskottet ska i enlighet med KL kap 8 §5 återställas inom tre år och fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur återställandet skall ske. I delårsrapporten ska kommunen redovisa hur underskottet ska återställas dock saknas denna redogörelse i Bollnäs kommuns delårsrapport.

Utvecklingen av verksamhetens nettokostnader mellan augusti 2012 och augusti 2013 uppgår till 9,0 % exklusive jämförelsestörande poster. Detta kan jämföras med utvecklingen av skatter och statsbidrag som för motsvarande period har ökat med 3,0 %.

3.3 God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige beslutade om ett koncernövergripande styrkort 2013 som är kopplat till kommunens vision 2020. Styrkortet är uppbyggt utifrån perspektiven:

- Medborgare
- Utveckling, välfärd och tillväxt
- Ekonomi
- Medarbetare
- Arbetsätt och processer

Utifrån det koncernövergripande styrkortet har kommunens verksamheter utformat mål som presenteras i respektive verksamhets styrkort.

3.3.1 Finansiella mål

I delårsrapporten görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2013:

Finansiellt mål, fastställt av fullmäktige i budget 2013	Utfall delår och prognos 2013	Måluppfyllelse, kommunens bedömning
Bollnäs kommun skall uppvisa ett ekonomiskt överskott. <i>Mätetal:</i> - Det årliga överskottet ska motsvara minst 1% av skatteintäkter och generella statsbidrag	Både periodens resultat och prognosen visar ett negativt resultat för kommunen. Vad gäller bolagens resultat visar prognosen att mätetalet delvis kommer att uppnås	Sammantagen måluppfyllelse för ett ekonomiskt överskott bedöms INTE kunna uppnås.
- Bolagen ska uppvisa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet.		
100% av alla investeringar ska finansieras med egna medel (ej bolag och kommunalförbund).	Fram till och med delåret har investeringarna självfinansierats tack vare låg investeringsnivå. Prognos för året visar dock på att investeringsnivån är för hög för att kunna självfinansieras.	Prognosen pekar på att målet sannolikt INTE kommer att uppnås.

Vi delar kommunens bedömning att målen inte kommer att uppnås.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på att prognostiserade resultat inte är förenliga med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2013. Då utfallet i delårsrapporten och prognosen för 2013 visar att inget av de finansiella målen kommer att uppnås.

3.3.2 Mål för verksamheten

Kommunen använder en modell med balanserade styrkort där nämnder och bolag ska upprätta styrkort som harmoniserar med kommunens övergripande mål. Målen skall kopplas till resurser och styrningen ska präglas av ett helhetstänkande dvs. kommunens bästa är överordnat de olika verksamheternas behov. Dessa styrkort presenteras i delårsrapporten i respektive styrelse/nämnds verksamhetsberättelse. Redovisningen av styrkortet följer uppdelningen Målet ej uppfyllt, Målet delvis uppfyllt, Målet uppfyllt samt Ingen mätning gjord.

Vi konstaterar att samtliga mål som fullmäktige fastställt följs upp i delårsrapporten. Redovisningen görs utifrån prognos för helårsutfallet. I det koncernövergripande styrkortet återfinns 24 verksamhetsmässiga mätetal där 1 mätetal ej uppfyllts, 7 mätetal uppfyllts och 16 mätetal som ej blivit föremål för mätning.

Inför avgivande av årsredovisningen för 2013 är det viktigt att antal mål som blir föremål för mätning ökar för att behålla styrmodellens legitimitet.

Bedömning

Vår översiktliga granskning visar på att måluppfyllelsen avseende verksamheten är svag då flera av målen ej mäts för rapportperioden.

3.4 Nämndernas budgetuppföljning och prognos

Prognosen för nämndernas driftredovisning 2013 visas i nedanstående tabell:

	Nettokostnad per nämnd, mnkr		Prognos	
	Budget 2013	Utfall Augusti	Utfall helår	Budget avvikelse
Kommunfullmäktige m fl	-7,5	-5,3	-7,7	-0,2
Kommunstyrelse	-130,7	-88,1	-132,3	-1,5
Teknik- och fritidsnämnd	-80,1	-52,9	-84,1	-4,0
Nämnd för lärande och arbete	-25,7	-17,5	-25,7	0,0
Barn- och utbildningsnämnd	-489,1	-331,1	-507,4	-18,3
Socialnämnd	-529,9	-370,6	-554,7	-24,7
Miljö- och byggnämnd	-17,8	-12,8	-17,8	0,0
Summa nämnderna	-1280,8	-878,3	-1329,7	-48,7

Verksamheternas resultat per 31 augusti 2013 visar på ett underskott om totalt 29,8 mnkr. För perioden redovisar övervägande del av verksamheterna negativa avvikelser i jämförelse med budget där Barn- & Utbildningsnämnden samt Socialnämnden står för totalt 28,8 mnkr av ovan noterade underskott.

Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott för perioden om 7,7 mnkr vilket dock innefattar Nytorp som är under avveckling. Underskottet exklusive Nytorp uppgår till 2,7 mnkr.

Socialnämndens underskott för perioden uppgår till 21,1 mnkr vilket främst avser volymökningar inom äldreomsorgen som bland annat medför större personalkostnader än budgeterat.

Även prognosen visar på underskott inom alla verksamheter utom två där man bedömer att verksamheten hålls inom beslutade budgetramar. Totalt visar prognosen på en avvikelse mot budget om -48,7 mnkr. Det är enligt vår bedömning mycket viktigt att det långsiktiga arbetet med att anpassa verksamheterna till de ekonomiska ramarna fortsätter inom nämndernas verksamheter. Ett enstaka år med negativt resultat kan man klara men i ett längre perspektiv måste budgeten hållas för att de finansiella målen ska nås.

2013-10-09

Malin Liljeblad
Projektledare

Micaela Hedin
Uppdragsledare